

Ентоні

Ентоні сидів за фортепіано й розмірено перебирав пальцями клавіші. Здавалося, він вітався з інструментом, як зі старим другом. За мить його пальці почали рухатися сміливіше, швидше, впевненіше. Великою вігальнею старого маєтку линула кришталева мелодія ноктюрна Шопена сі бемоль мінор.

Пан Антон обожнював гру на інструменті, особливо коли в будинку не було нікого, коли він міг розділити музикування лише із самим собою. Він любив самотність. Усе життя був одинаком, який не звідав відчуття самотності. Як узагалі можна сумувати, коли є музика? Через ноти чарівних ноктюрнів він розмовляв зі всесвітом, а всесвіт вдячно відповідав йому.

У нього було багато знайомих. Не так щоби друзів, але добрих приятелів. У наближеному колі пана Антона завжди називали не інакше, як Ентоні. Мабуть, разюча аристократичність не дозволяла називати літнього чоловіка звичайним іменем. Утім, Ентоні добре пам'ятав, що й замолоду його називали так само. Звідки це повелося

і хто започаткував, загубилося у скринях пам'яті. Та чоловік швидше б відреагував і обернувся на вулиці, почувши саме вигук «Ентоні», а не «Антон», бо ж так його називали найближчі.

Цього недільного ранку Ентоні насолоджувався самотністю. Награючи мелодію, обдумував майбутню лекцію з мистецтвознавства. Насправді таких безтурботних хвилин у житті він мав не так уже й багато. Ентоні професорував в університеті. Лекції, курсові, дисертації забирали з біса багато часу. Із основною роботою поєднував посаду директора музею краєзнавства. Директорство не приносило багато статків, але давало відчуття блаженної насолоди від дотичності до давнього й прекрасного. Окрім того, Ентоні захоплювався антикваріатом. Він не заціклювався на коштовних речах, його цікавило лише старе й незвідане. Міг годину заворожено гортати стару книжку, яка коштувала лише п'ятдесят доларів, і легко проігнорувати якийсь дорогоцінний фоліант. Головним для Ентоні було відчуття. Стан, у який він поринав поряд зі старою річчю. Інтуїтивно знав історію та емоційний шлейф, який могла нести за собою антикварна цікавинка. Відчував за кожною дрібничкою цілу історію, що або вабила його, або залишала геть байдужим.

У цьому домі він мешкав так давно, що вже й не пам'ятав себе в іншому помешканні. Ентоні виповнилося сімдесят два. Та вигляд мав дуже добрий, а почувався ще краще, незважаючи на обов'язковий вечірній келишок і стабільну духмяну люльку перед сном. Все-таки добре жити одному! Ніхто не бурчить за тютюн, не нагадує про медичну картку, яка кілька останніх місяців надто гучно промовляла до нього. Ніхто не примушує змінювати

старі добрі життєві ритуали. Зрештою, ніхто не змушує стиснути гру, коли він надто захоплюється педалями на фортепіано.

Ентоні найняв домогосподарку, що прибирала в домі й готувала їсти. Короткого спілкування з нею більше ніж вистачало для захопленого та закоханого в життя чоловіка.

На вікно сів горобчик і почав дзьобати те просо, яке годину тому насипав у блюдце Ентоні. Помітивши пернатого приятеля, радісно помахав йому. Був певен, що він бачить і вдячно хитає голівкою. Ентоні завжди спілкувався з тваринами, особливо з птахами. З ними в нього був особливий конект, максимально зрозумілий. Давав пташкам імена. Цього разу до нього прилетів на сніданок Хома. Запам'ятав його за характерно неслухняним пір'ячком на боці. Хома завжди прилітав один. За це Ентоні особливо шанував свого малого друга.

Задзвонив телефон. Старий, стаціонарний. Ентоні весело встав із-за фортепіано й бадьорою ходою підійшов до апарата.

— Будинок Антона Хмари.

— Пане Антоне, це я, — зі слухавки проскрипів голос домогосподарки, пані Ядвіги. — Я саме на Привокзальному базарі. Тут такого файного когутика продають. Може, я візьму на розсіл?

— Звісно. Когутики — це добре.

— То я тоді з базару одразу до вас.

— Приходьте, пані Ядвіго. Мене вдома не буде. Скористайтеся власним ключем.

Ентоні поклав слухавку й подивився на годинник. Засидівся він сьогодні! Уже двадцять хвилин по полудню.

Перед обідом він завжди виходив на довгу прогулянку. Будинок пана Антона був розташований у самісінькому центрі Львова. Двоповерхова будівля історичного значення стояла на вулиці Вічевій, майже поряд із площею Ринок. Утім, вулиця вважалася тихою. Людей тут і справді завжди було мало. Настирні бізнесмени, готельєри й ресторатори вже безліч разів пропонували йому за дім великі гроші. Але чого варті гроші? Це лише паперові купюри! Їх у нього й так достатньо, принаймні на його вік. А коли помре, то нехай забирають собі будинок задарма. Йому й так не було кому залишити свій спадок. А може, і не заберуть? У нього на все були свої плани. Час покаже...

Ентоні накинув на плечі сірий плащ-пороховик, одягнув картатий картуз і вийшов на вулицю. Від завтра починалися пари в першокурсників. Він це полюбляв — коли приходили нові лица, молода кров, починався свіжий діалог. На такі заняття завжди йшов із радістю. Усе сподівався віднайти справжню світлу голову в натовпі байдужих і сірих студентів, що відсиджували його пари, як покарання чи повинність. Свіжий, юний мозок... Допитливий і талановитий. Яскравий та непересічний... От хто йому потрібен! Йому він би передав усі свої знання. Йому б він дозволив опанувати мистецтво існування поза часом і стереотипами.

Осінь лише торкнулася країв зеленого листя, а в повітрі вже господарював свіжий потічок прохолоди, що неблаганно насувалася.

Ентоні не любив гамірних туристів. Йому їх вистачало, коли йшов на роботу до музею. Інша річ — університет. Факультет журналістики розмістився далеко від центру, на вулиці Чупринки. Там було затишно й добре, як

на Вічевій. Завтра планував увесь день провести на факультеті.

Ентоні пішов у бік Високого Замку. Там, у непримітній старій кав'ярні, він вип'є свою єдину за день каву, прочитає в газеті новини й повернеться на обід додому. До того часу пані Ядвіга вже мала б приготувати свій розрекламований розсіл.

Андрій Крамер

Це звучатиме дивно, але Андрій збирався на пари, як на свято. Чекав того вересня, щоб швидше опинитися в омріяних стінах *alma mater*. Вступити йому вдалося лише з третього разу. Добрі родичі та й знайомі загалом уже сміялися з його наполегливості. Але сміється той, хто робить це останнім. Тепер настав час сміятися Андрієві.

У його родині не було нікого з вищою освітою. Батько — водій-далекобійник, мати — медсестра, сестри — продавчині в магазинах. Аж тепер він — Андрій Крамер, студент факультету журналістики Львівського університету імені Івана Франка. Коли надійшла звістка про вступ, Андрій саме снідав у колі родини. Відкрив листа з універсу в усіх на очах, витримав паузу, а потім по-дитячому заскочив на табуретку й почав відбивати ногами чечітку.

— Прощавай, Здолбунів! Бувай, дорога родинно! Я — Андрій Крамер, і я стану знаменитим журналістом. А краще — письменником!

Коли пакував валізу, чільне місце в ній займали книги. Переважно то були всі томики Юрія Андруховича.

«Московіада» як фаворит лежала зверху, дбайливо загорнута в стару газету. Речей у хлопця було мало. Кілька пар джинсів, куплених на гуманітарці, два светри, охайний мішечок із білизною. А головне — бавовняний темно-бежевий плащ із секонд-хенду. Саме цей плащ він вважав своєю візитівкою, ознакою, що належить до привілейованого класу інтелектуалів.

Зібрана валіза чекала на нього майже місяць. І от настала ця щаслива мить, коли він має вийти зі старої домівки й попрямувати у світ, який уже давно на нього чекає.

У Львові він оселився в гуртожитку. Не зважав на протерті матраци й засмальцьовану спільну кухню. Був певен, що все це тимчасово. Знав, що попереду велике майбутнє.

У ніч перед першими заняттями довго не міг заснути. Розгорнув старий блокнот і намагався накидати в ньому план свого першого роману. Схема не клеїлася, але це не засмучувало хлопця. Знав, що натхнення обов'язково прийде. Просто ще не його час. На мить відклав побудову плану, перегорнув сторінку й почав відпрацьовувати свій автограф. Такий, щоб одразу було зрозуміло — перед вами непересічний письменник. Перед вами — зірка світового масштабу!

Тієї ночі він так і заснув із блокнотом у ліжку. Та коли прокинувся зранку, ніде не міг його знайти. Зазирає під подушку, під ліжку, у наплічник, але дзуськи. Сусід по кімнаті, Макс, натомість заклопотано збирався, уникаючи зустрітися очима зі своїм співмешканцем. Щоразу, дивлячись краєм ока на розгубленого Андрія, корчив нестримну гримасу.